

Nu zou ik hiermede natuurlijk niet graag willen beweren, dat de proeven van Spalanzani onjuist zijn, maar het schijnt me toch wel de moeite waard eens op dit onderwerp te letten. Na de eerste proefneming, nu al 12 jaar geleden, heb ik nog twee maal ongeveer hetzelfde geconstateerd en acht me dus wel gerechtigd, aan de lezers van De Levende Natuur eens te vragen, of ook iemand ervaring op dit gebied heeft. Zooals ik reeds zei, zijn er misschien verschillen bij de onderscheidene vleermuis-soorten. Ik geloof niet, dat er over dit onderwerp veel is onderzocht na de bovengenoemde proeven. Professor Jordan, wien ik om inlichtingen verzocht, noemde me slechts een proefneming, in Duitschland verricht door Blochman, die daarover mededeelingen doet in *Jahreshefte des Vereins für vaterländische Naturkunde in Württemberg*. 67. 1911, p. 48. Dit tijdschrift, aanwezig in de rijke bibliotheek van Teylers Stichting te Haarlem, heb ik er eens op nageslagen, maar de lezing van Blochman is blijkbaar zeer kort geweest. Na een lange inleiding over oriëntering in het algemeen is er ten slotte maar zeer weinig verteld over de vleermuizen. Nu hoop ik, dat er onder de lezers van De Levende Natuur wel enkelen zullen zijn, die de eenvoudige proeven met vleermuizen eens willen doen. Wellicht gedragen de verschillende soorten zich niet gelijk. Het zou ook wel eens interessant zijn te vernemen, of er ook wel eens verminkte dieren zijn gevonden bij telegraaf- en telephoondraden.

MELLINK.

❧ ❧ ❧

ENKELE OPMERKINGEN OVER EEN DRIETAL ZELDZAME PLANTEN.

II. *DROSERA ANGLICA* (+ *Drosera rotundifolia* en *Dr. intermedia*).

De vliegenvangertjes of zonnedauwtjes behooren tot de interessantste verschijningen in de plantengemeenschap van ons hoogveen. De lezer van „De Levende Natuur” zal wel weten, dat elk blad dezer planten met tentakels bezet is, groote aan den rand, kleinere in het midden, en dat deze tentakels een kopje dragen, dat een kleverig secreet afscheidt, waardoor insecten blijkbaar worden aangelokt, om dan tot hun schade te ondervinden, dat het niet alles dauw is, wat er glinstert. De tentakels reageeren op twee wijzen; ze zijn gevoelig voor contact-prikkels (thigmonastie), zoowel als voor chemische prikkels (chemonastie). Wanneer het kopje wordt aangeraakt met een vast voorwerp, of er herhaaldelijk mee bestreken wordt, kromt zich de tentakel; hetzelfde geschiedt onder invloed van een chemisch werkzame stof, waarbij het er niet toe doet, of deze stof tot voedsel kan dienen, nuttig of schadelijk, of zelfs vergiftig is. Merkwaardig is verder, dat niet alleen de geprikkelde tentakel krommingsbewegingen uitvoert, maar ook andere: er heeft geleiding van den prikkel plaats! In de tentakelcellen speelt zich een eigenaardig proces af, de zg. aggregatie (zie opm. 3), waarvan de beteekenis nog onopgehelderd is. Een tentakel, die zich heeft gekromd, strekt zich daarna weer recht, en blijkt dan langer te zijn geworden: het krommen is een gevolg van snelleren groei aan de onderzijde, het strekken van snelleren groei der bovenzijde. Hoe de prikkel wordt opgenomen is onbekend. Haberlandt, de bekende Duitsche planten-physioloog, ziet in de eigenaardig gebouwde tentakelcellen (evenals in de zg. voelstippels der ranken) een soort zintuig.

Het zijn echter vraagstukken van geheel anderen aard, die ons hier voornamelijk belang in-

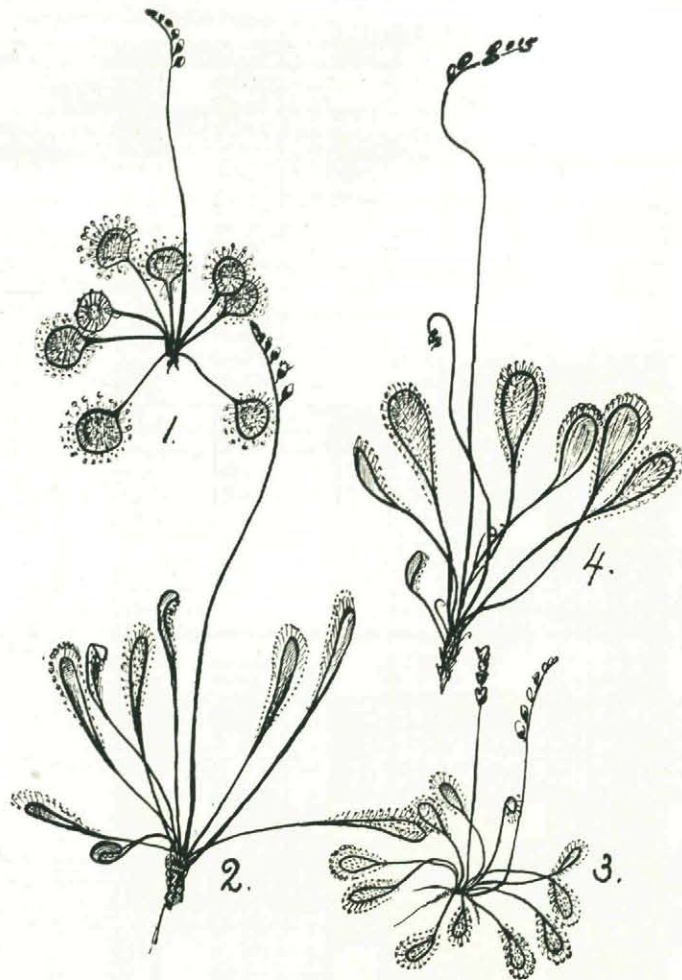

Fig. 2. Onze zonnedauwtjes.

1. *Drosera rotundifolia* L.
2. *Drosera anglica* Huds.
3. *Drosera intermedia* Hayne.
4. *Drosera obovata* M. en K. —

Drosera anglica.

- Fig. 3. Verspreiding van *Drosera anglica* in Nederland.
- ? Twijfelachtig of de plant er (nog) voorkomt.
 - ! Verdwenen vindplaatsen.
 - o *Drosera obovata*. —

boezemen, die echter evenmin alleen *Drosera anglica*, maar in verband daarmee ook de andere *drosera*'s betreffen. Zoo zouden we kunnen vragen: Hoe komt het, dat *Drosera anglica* zoo zeldzaam is, terwijl *Drosera rotundifolia* en *Drosera intermedia* algemeen zijn op onze vochtige veen-heiden? De langbladige zonnedaauw maakt toch zoo op het oog niet den indruk, zwakker te zijn dan de beide verwante soorten! Stelt ze aan den bodem andere eischen, wat water, zouten, kalkgehalte e.d. betreft, eischen, waaraan in slechts weinig gevallen voldaan wordt? Ook wat de beide algemeene zonnedaauwtjes betreft, kunnen we een dergelijke vraag stellen! Is het den lezer ook opgevallen, dat ze soms zoo goed als afzonderlijk groeien, heele plekken enkel *intermedia*, of enkel *rotundifolia*, terwijl ze elders genoeglijk door elkaar heen staan? Waarom? Walter (Einführung in die allgemeine Pflanzengeographie Deutschlands) zegt: „Pflanzen, die im Norden nicht über die Waldgrenze hinaus in die Tundra vordringen, fassen wir als nordische Arten im engeren Sinne zusammen”, hiertoe hoort *Drosera anglica*. Wel over de boomgrens uit („arktisch-nordische Arten”) gaat *Drosera rotundifolia*, terwijl *Drosera intermedia* ook tot de „nordische Arten” behoort, maar door een meer westelijk voorkomen een verbinding vormt met de atlantische plantengroep. Veel wijzer maakt ook dit ons niet! Wie weet er méér van?

Hierbij geef ik een plantenkaartje: Vindplaatsen van *Drosera anglica*. Ik hoop van harte, dat er heel veel kruisjes te weinig op staan! — Misschien zijn er nog enkele geheel nieuwe groeiplaatsen te ontdekken. En waar de langbladige zonnedaauw staat, moet terdege gelet worden op *Drosera obovata*, den bastaard van *Dr. rotundifolia* en *Dr. anglica*, die een paar malen in ons land gevonden is, het eerst in het beroemde Wisselsche veen, op de Veluwe. Deze vondst is indertijd in „De Levende Natuur” beschreven door F. J. M. Offerijns. Op bijgaande afbeelding (fig. 8) vindt U een teekening van alle vier inheemsche vliegenvangertjes. Misschien, dat ze dienst kan doen bij het zoeken naar *Drosera anglica* en *Dr. obovata*.

(Slot volgt).

A. J. DE BOER.

JAARVERSLAG 1930/1931 VAN HET „RINGSTATION WASSENAAR”.

Sturnus vulgaris vulgaris L. — Spreeuw.

Onder de 1002 op de baan geringde spreeuwen waren 41 juv. vogels, 952 herfsttrekkers, 8 overwintersaars en 1 voorjaarsvogel.

Bovendien werden in de slaapplaats in de Boschjes van Poot in den Haag gelegen nog 3075 st. geringd, zoodat in totaal 4077 st. geringd werden ¹⁾. Deze slaapplaats werd benut vanaf ongeveer half Januari tot 1 Mei, toen het aantal overnachters nog slechts op 250 geschat werd. Uit 6 terugvangsten ²⁾ van te den Haag in den strengen nawinter van 1929 geringde vogels was reeds gebleken, dat Noord- en Oost Duitsche vogels deze slaapplaats benutten.

De herfststrek (zie de graphiek) begon in de 2de Septemberhelft, was in October buitengewoon overvloedig, hield over de heele maand November aan en eindigde zowat in begin December. Wat den voorjaarstrek betreft, werden in de 2de helft van Maart op 4 data resp. 6, 85, 45 en 48 st. in N. O. richting overvliegend gezien. Dat was alles!

Natuurlijk dienen de bossen, die na de morgenschemering uit het Z. W. kwamen niet meegeteld te worden, daar deze een tijd lang elken morgen ongeveer op hetzelfde uur verschenen en geacht werden uit de slaapplaats met haar bezetting uit verschillende gebieden te komen en zich van daaruit straalsgewijze te verspreiden.

1) cf. Org. Cl. v. N. V., 4, 1931, 1, p. 19.

2) cf. E. D. van Oort, Zoöl. Mededeelingen 13, 1930, 3—4 en 14, 1931, 1—2.